

lærer, der anvendes, tilføjet en Bemærkning om, at saafremt Midler haves, kan ogsaa Ansøgninger, som indsendes indtil senest en Maaned, før Kursus begynder, komme i Betragtning. Det er ganske vist en udstrakt Haand til Bybefolkningen, men der er bare det kedelige ved den udstrakte Haand, at den for saa vidt paa Forhaand er vissen, som der overhovedet ikke haves Midler paa det Tidspunkt, hvor disse Ansøgninger kommer ind. Der er maaske en enkelt Undertagelse, nemlig i Københavns Amt, men ellers ligger det saadan alle de andre Steder, at Ansøgere, hvis Ansøgninger kommer senere, faar ingen Understøttelse, fordi der ikke længere findes Midler dertil. Jeg vil derfor rette den Henstilling til den højtærede Undervisningsminister, at han undersøger hele dette Forhold og tilvejebringer en Ordning, hvorefter der kan søges med kortere Frister end dem, der nu har været gældende sandsynligvis i en Menneskealder, og derved tager Hensyn til Byernes Erhvervsforhold. Hvis den højtærede Minister mener, at det ikke vil være muligt af praktiske Grunde at ændre Fristerne i al Almindelighed, henstiller jeg, at man henlægger en vis Del af de Pengemidler, man raader over, til de Ansøgere, som kommer senere, de mere bymæssigt prægede Ansøgere, saadan at de i hvert Fald ikke forfordes.

Der er ogsaa en anden Side af Understøttelserne til Højskolen, som jeg gerne vil berøre, og det er Misforholdet mellem Understøttelserne til Elever paa Landbrugsskoler og Understøttelserne til Elever paa Højskoler. Det er mig bekendt, at i et Amtsskoleraad her i Landet er man i Stand til at uddele op imod 60 Kr. i maanedlig Understøttelse til Landbrugsskoleelever, men Højskoleeleverne maa man spise af med 35 Kr. om Maaneden, fordi man ikke har flere Penge, og den Ordning, som raader, forhindrer, at man foretager en vis Udligning, saadan at et større Beløb kunde komme dem, der søger Højskolerne, til gode. Jeg synes, at dette Misforhold er uheldigt. De, der har Lyst til at besøge Højskolerne, bør have Lov til det, og der bør ikke være denne store Forskel paa Understøttelserne til Eleverne paa henholdsvis Landbrugsskolerne og Højskolerne. Ganske vist er Undervisningen paa Landbrugsskolerne en ganske uvæsentlig Del dyrere end paa Højskolerne, men Forskellen paa Understøttelserne er alt for stor, og derfor anmoder jeg den højtærede Undervisningsminister om ogsaa at tage sig af dette Spørgsmaal.

Medens jeg er ved Undervisningsforhold, vil jeg gerne ogsaa beskæftige mig med

dem, der ikke kommer paa Højskole. Jeg tænker hermed paa Aftenskolerne og Aftenskoleundervisningen. Det har aldrig været muligt rigtig at faa Bund i Aftenskolebevægelsen her i Landet. Den er af gammel Dato, ja, den er lige saa gammel som Skoleloven af 1814, men rigtig Bund i den Bevægelse, saadan at den voksede sig fast i Befolkningens Bevidsthed, er det ikke lykkedes at faa selv gennem mere end 100 Aar. Skolerne er vokset op spredtvis; det er ikke nær alle Kommuner, som har Aftenskoler, og mange af de Skoler, som vokser op, forsvinder paa ny. Frafaldet af Eleverne er stort; naar man kommer henimod Slutningen af Undervisningsaaret, er ofte op imod 50 pCt. af dem, der begyndte, faldet fra. Endvidere tror jeg, at de ydre Rammer, hvorunder Aftenskolerne arbejder, er utilfredsstillende.

Jeg vil gerne nærmere begrunde disse tre Synspunkter vedrørende Aftenskolerne. Naar Skolerne vokser op saa spredtvis, og der ikke findes flere Skoler, end Tilfældet er, kan man selvfølgelig sige, at det skyldes manglende Interesse hos Befolkningen, manglende Interesse hos dem, som skulde besøge Skolerne. Men det kan jo ogsaa tænkes, at det er en Fejl ved selve Skolerne, som bidrager til, at Befolkningen ikke udviser større Interesse for Aftenskolen. En af de Ting, som jeg tror er Aarsagen til, at Skolerne ikke har været i Stand til at vække denne Interesse, er den Mangel paa Bøjelighed, som der er i Aftenskoleundervisnings Plan. Jeg kommer senere til det i en anden Forbindelse, men vil gerne her understrege, at i Virkeligheden har de Cirkulærer, der gælder for Aftenskoleundervisningen, virket som en Spændetroje, der har gjort det vanskeligt for Aftenskolebevægelsen at slaa Rod.

Angaaende Frafaldet af Eleverne tror jeg, at det for en stor Del skyldes dette, at Aftenskolerne arbejder med for unge Elever. Der er for øvrigt en væsentlig Forskel mellem Aftenskoler i Byerne og paa Landet. Paa Landet er det fortrinsvis pur unge Mennesker, som deltager i Undervisningen. Derimod i Byerne, Købstæderne og de større Stationsbyer, er det ikke i saa høj Grad de unge Mennesker, men mere modne, voksne Mænd og Kvinder, der besøger Skolerne. Derfor faar Aftenskolerne i Byerne en større Stabilitet end paa Landet, Frafaldet er ikke saa stort Elevmaterialet er gennemgaaende bedre. Naar de unge Mennesker i Byerne ikke i saa høj Grad besøger Aftenskolerne, ligger det naturligvis for en Del deri, at Haand-